

YHTEISKUNTAOPIN PRELIMINÄÄRI K/21

Koe on kaksiosainen. Osassa I on kuusi 20 pisteen tehtävää, ja osassa II kolme 30 pisteen tehtävää. Saat vastata enintään viiteen tehtävään. Näistä tehtävistä enintään kaksi saa olla osasta II. Kokeen maksimipistemäärä on 120. Sen saavuttaminen edellyttää, että vastaat kolmeen osan I tehtävään ja kahteen osan II tehtävään. Halutessasi voit tuottaa vastausten tueksi piirroksia, kaavioita tai taulukoita ja liittää niistä kuvakaappauksen mihin tahansa tekstivastaukseen.

Älä jätä mitään merkintöjä sellaisen tehtävän vastaukselle varattuun tilaan, jota et halua jättää arvosteltavaksi.

Sisällys

1. Osa I: 20 pisteen tehtävät

Vastaa 3–5 tehtävään.

1. Suomen väestönkehitys 20 p.
2. Kunnallisvaalit ja paikallisdemokratia 20 p.
3. Kotitaloudet talouden laskusuhdanteissa 20 p.
4. Poliittisen identiteetin hämärtyminen 20 p.
5. EU:n liittovaltiokehitys 20 p.
6. Alaikäisen raskaus 20 p.

2. Osa II: 30 pisteen tehtävät

Vastaa 0–2 tehtävään.

8. EMU-alueen talouskehitys (aineisto)
9. Sananvapauden tila nyky-Suomessa 30 p. (aineisto)
10. Pääministerin ja tasavallan presidentin roolit hallituksen muodostamisessa ja erossa 30 p. (aineisto)

Koe yhteensä 120 p.

Osa I: 20 pisteen tehtävät

Vastaa 3–5 tehtävään.

1. Suomen väestönkehitys 20 p.

Suomessa syntyvyys on jopa länsimaalaisittain alhainen (naisten keskimääräinen hedelmällisyysluku 1,49 synnytystä vuonna 2020). Mitä taloudellisia ja yhteiskunnallisia seurauksia matalalla syntyvyydellä voi olla tulevaisuuden Suomelle? Miten heikkoon syntyvyyskehitykseen voitaisiin puuttua, ja keskimääräisten synnytysten määrä naista kohden saataisiin tulevaisuudessa nostettua yli kahteen?

2. Kunnallisvaalit ja paikallisdemokratia 20 p.

Miten kunnallisvaalit toteutetaan Suomessa? Miten lähidemokratia toteutuu suomalaisissa kunnissa?

3. Kotitaloudet talouden laskusuhdanteissa 20p.

Mikä on kotitalouksien rooli talouden laskusuhdanteiden synnyssä ja uuden nousukauden synnyssä? Miten laskusuhdanteet koettelevat kotitalouksia, ja miten ne voivat varautua epävakaisiin taloudellisiin aikoihin?

4. Poliittisen identiteetin hämärtyminen 20 p.

Varsinkin nuorten äänestäjien poliittisen identiteetin hämärtymistä pidetään yhtenä syynä suomalaisten matalalle äänestysaktiivisuudelle. Mistä tämä ilmiö johtuu, miten siihen voitaisiin puuttua, ja mitkä muut tekijät vaikuttavat suomalaisten äänestysaktiivisuuteen?

5. EU:n liittovaltiokehitys 20 p.

EU:n federaatiokehityksestä keskustellaan säännöllisesti, ja monet näkevät ns. koronaelvytyspaketin, ja sitä myötä yhteisesti otetun velan askeleena kohti eurooppalaista liittovaltiota. Erittele mitä liittovaltion piirteitä EU:lla on, ja miksi se ei tosi asiassa ole federaatio. Mitä muutoksia EU:ssa vaadittaisiin, jotta Euroopan unionista tulisi liittovaltio?

6. Alaikäisen raskaus 20 p.

18-vuotias Niko ja hänen koulutoverinsa Jenna olivat olleet seurustelusuhhteessa. 16-vuotias Jenna huomasi olevansa raskaana ja kertoi asiasta Nikolle. Nuorille tuli riita, kun Niko vaati Jennaa tekemään abortin. Niko väitti, että vain hän voi päättää asiasta, koska Jenna on alaikäinen. Itku kurkussa Jenna väitti Nikon itsensä olevan rikollinen, koska hän oli tullut raskaaksi ollessaan vasta 15-vuotias. Raivostunut Niko syytti Jennaa huoraksi ja epäili, ettei lapsi edes ole hänen.

Arvioi Nikon ja Jennan esittämiä väitteitä oikeudellisesti ja selvitä, miten lapsen isyys voidaan todeta.

Osa II: 30 pisteen tehtävät

Vastaa 0–2 tehtävään.

7. EMU-alueen talouskehitys 30 p.

Euroopan keskuspankki EKP kerää ja julkaisee dataa tukemaan fiskaalipolitiikkaansa, ja toisaalta helpottaakseen muiden toimijoiden talouteen liittyvää päätöksentekoa.

7.1. Selitä, mitkä ovat EKP:n päätehtävät ja kerro mitä keinoja sillä on käytettävissään näiden tehtävien täyttämiseksi, ja toisaalta EMU-alueen talouspolitiikan tukemiseen. (10p.)

7.2. Millaisen kuvan aineistot 7A, 7B ja 7C antavat EMU-alueen taloudesta kuluneen kahden kymmenen vuoden ajalta? Mistä aineiston kuvaamat muutokset ovat johtuneet? (10p.)

7.3. Millaisia tulevaisuuden näkymiä EMU-alueen taloudella on lähivuosikymmeninä? (10p.)

8. Sananvapauden tila nyky-Suomessa 30 p.

Sananvapautta pidetään yhtenä modernien demokraattisten yhteiskuntien peruspilareista. Pohdiskele sananvapauden tilaa 2020-luvun Suomessa. Hyödynnä vastauksessasi aineistoja 8A, 8B ja 8C.

9. Pääministerin ja tasavallan presidentin roolit hallituksen muodostamisessa ja erossa 30 p.

Juha Sipilän hallitus (=valtionneuvosto) ilmoitti 8.3.2019 että ristiriidat SOTE-uudistuksen ympärillä olivat käyneet niin ylivoimaiseksi, että hallituksen oli erottava (aineisto 9A).

9.1. Mikä on tulevan pääministerin rooli hallituksen muodostamisessa, ja pääministerin rooli sen erossa? Mikä on puolestaan tasavallan presidentin rooli hallituksen muodostamisessa ja erottamisessa? (15p.)

9.2. Mikä teki Juha Sipilän hallituksen erosta niin poikkeuksellisen? Mitä seurauksia hallituksen erolla oli tai arveltiin olevan? (15p.)

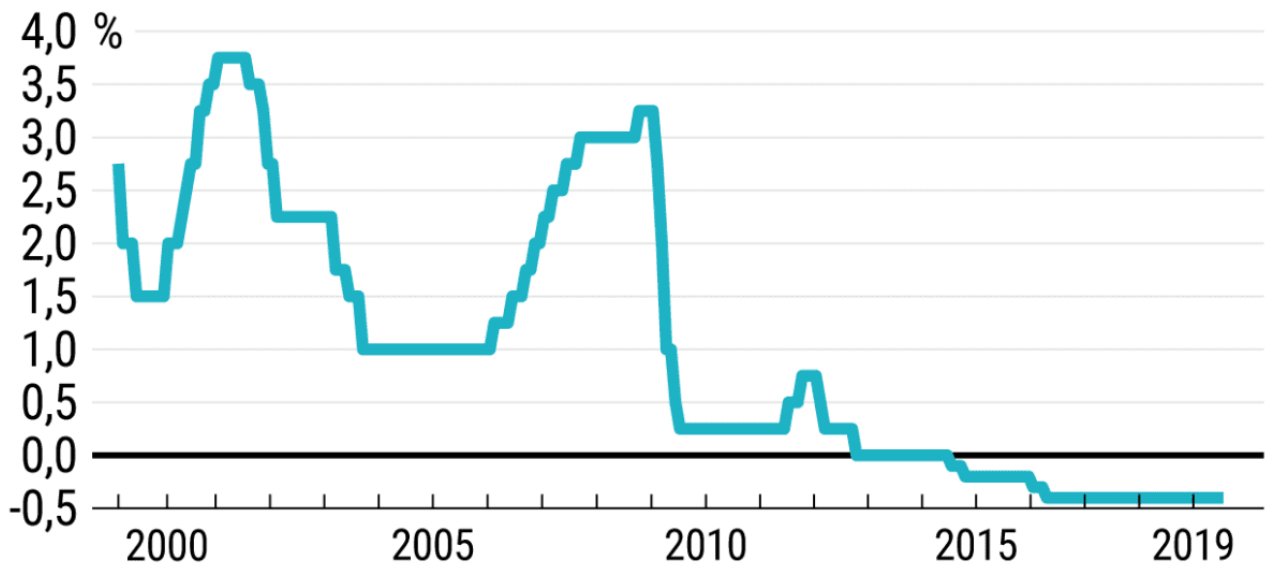
AINEISTOT

7. EMU-alueen talouskehitys

7A

EKP:n talletuskorko, 1999–2019

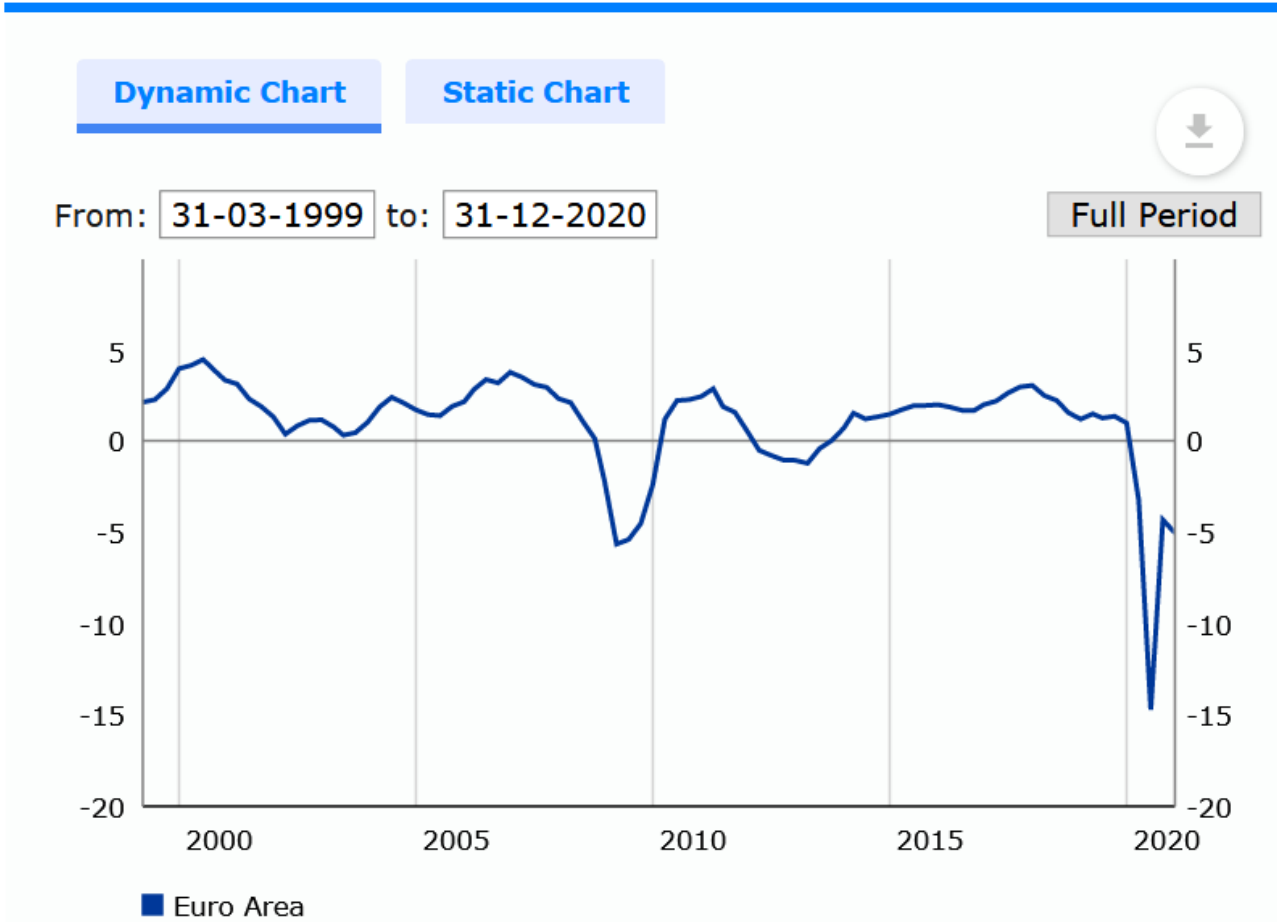
Lähde: Nordea, Macrobond

EKP:n pankeille suunnattu talletuskorko 1999-2019. /Lähde YLE.

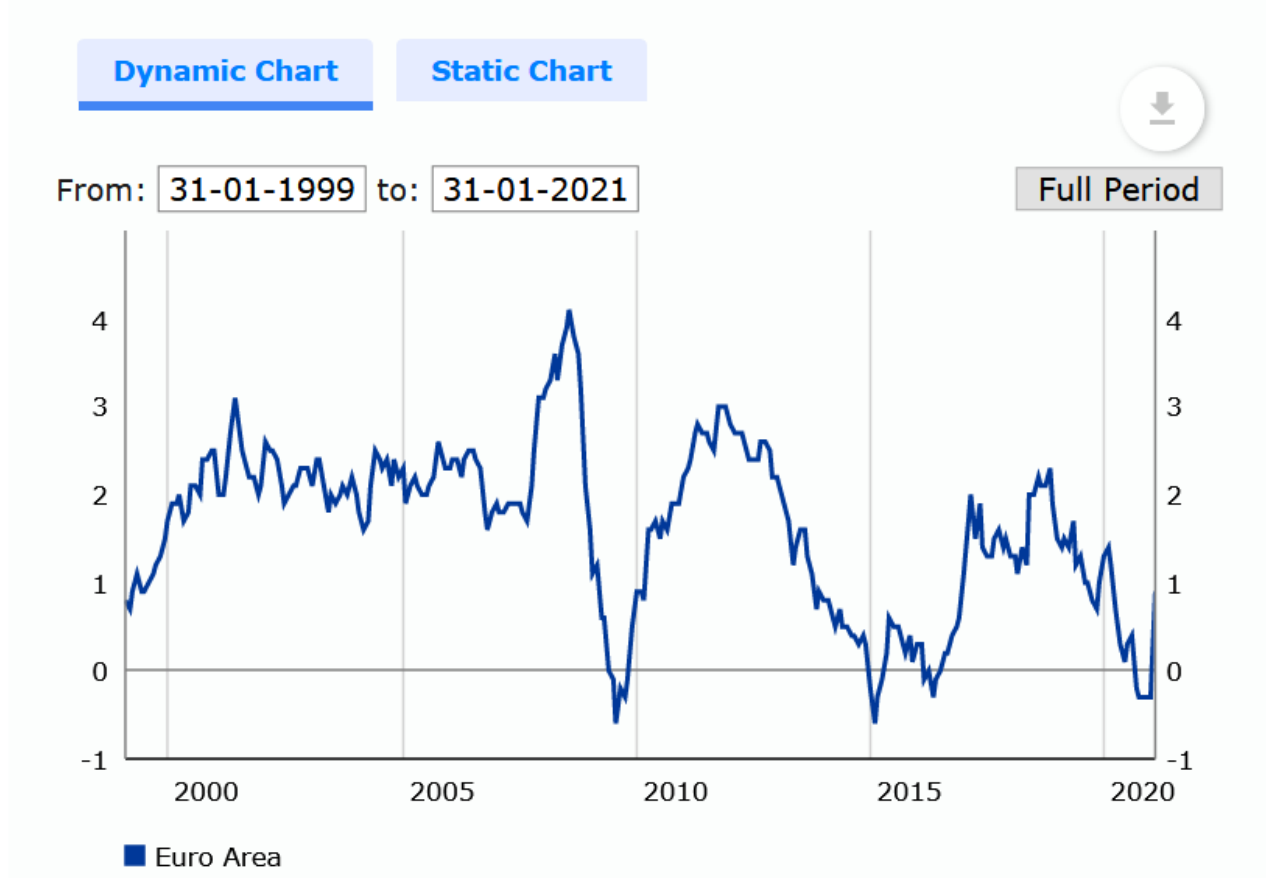
7B

GDP in prices of the previous year (economic growth) ?

Bruttokansantuote edellisen vuoden hinnoilla vuosilta 1999-2020, kuvastaa talouskasvua. /Lähde: EKP

Inflation rate (HICP) ?

Inflaatio Euro-alueella 1999-2021. /Lähde EKP

8. Sananvapauden tila nyky-Suomessa

8A (Linkki alkuperäiseen YLE -artikkeliin: <https://yle.fi/uutiset/3-11791394>)

Kari Enqvistin kolumni: Kaikkien kukkien pitää antaa kukkia, mutta joukossa on aina myös rikkaruohoja

Julkisessa keskustelussa typerimpiäkin väitteitä markkinoidaan mielipiteiksi, vaikka ne ovat täynnä vain tyhjää ääntä ja vimmaa, kirjoittaa Kari Enqvist.

[populismi](#)

17.2. 06:45

Antti Haanpää

Huuhaa tai ääripopulistit eivät koskaan ponnista julkisuuteen omalla painollaan. Niiden takana seisovat aina mahdollistajat.

He ovat niitä, jotka itsenäisesti uskovat kykenevänsä manipuloimaan kulloistakin kansanvillitsijää. He ovat niitä, jotka kyynisesti hakevat julkisuutta tarrautumalla valetiedon takinliepeisiin.

He ovat poliitikkoja, toimittajia, blogisteja. Heidän yhteinen nimittäjänsä on huomiohakuisuus, ja sitä herraa palvellessaan he ovat valmiit flirttailemaan sekä meuhkaajien että harhaanjohtajien kanssa.

Historia on kuitenkin osoittanut, että paha, jota nämä mahdollistajat ovat luulleet hallitsevansa, karkaa aina lopulta heidän kontrollistaan. Siksi kyseessä on tulella leikittely.

Tätä urheilulajia olen viime aikoina havainnut harrastettavan Suomessakin.

1920-luvun Saksassa oikeistokonservatiivit pitivät natsuja roskaväkenä, jota ohjailemalla kommunistit saataisiin pidettyä aisoissa. Yhdysvalloissa republikaanijohtajat inhosivat **Donald Trumpia** mutta kuvittelivat voivansa hyödyntää häntä omien tavoittensa välikappaleena.

Suomessa **Timo Soini** uskoi ohjastavansa puolueensa räyhälaitaa, mutta hevonen karkasi kuolaimista, ja Soinin ratakerroksesta tuli Ikaroksen lento.

On kuin populismia ajaisi gravitaation kaltainen voima: se panee putoamaan kiihtyvällä nopeudella yhä syvemmälle pimeyteen. Eikä sille tunnu voivan mitään.

Yhdysvalloissa vauhtia piiskasivat vaikkapa eräät Fox Newsin äänekkäät toimittajat, joiden suosio kasvoi samaa tahtia kuin heidän väitteensä loittonivat totuudesta. Näkyvyyttä niitettiin liiottelulla, mielipuoლისilla seipiteillä ja salaliittoteorioilla.

Nyt, kun [uutiskanavaa uhkaavat miljardiluokan vahingonkorvaukset \(siirryt toiseen palveluun\)](#), takkia on siellä alettu kääntää niin että saumat repeilevät.

Samoin [QAnonin valheita levittänyt amerikkalaisenaattori Marjorie Taylor Greene](#) on yhtäkkiä oivaltanut olleensa väärässä heti, kun hänet äänestettiin pois senaatin komiteoista. Juutalaisten avaruuslaserit eivät olekaan syyttäneet Kalifornian metsäpaloja ja kaksoistorneihin todella iskeytyi lentokone, hän vannoo nyt.

Vaikka mahdollistajat muuta väittävät, amerikkalaisenaattorin tavoin he ovat pohjimmiltaan vailla periaatteita. Heille kelpaa mikä tahansa, mikä kulloinkin edistää henkilökohtaista uraa.

Kyyninen katsoja- ja kuuntelulukujen kalastelu tai oman maineen kasvattaminen totuuden kustannuksella ei ole tuntematonta Suomessakaan.

Tiedotusvälineissä se verhotaan hurskasteluun, jonka mukaan myös kriittisten äänien pitää päästä kuuluviin. Niinpä tolkun ihmisen keskusteluseuraksi haalitaan usein joku marginaalivouhottaja, joka esimerkiksi viikko toisensa jälkeen vannoo euron romahtavan huomenna.

Tätä paapomista kutsutaan tasapuolisuusharhaksi. Siinä alaviite ikään kuin nostetaan samanarvoiseksi hakuteoksen kanssa. Sitä on talouden lisäksi esiintynyt monella muullakin saralla, vaikkapa Yhdysvaltojen vaalien yhteydessä. Podcasteissa suorastaan kilpaillaan siitä, kuka löytää räväkimmän räksyttäjän ja aiheista ufoimman.

On surullista, miten taipuisaksi mahdollistajien moraalinen selkäranka on vääntynyt. Typerimpiäkin väitteitä markkinoidaan mukamas mielipiteinä, vaikka ne ovat vain täynnä ääntä ja vimmaa, tarkoitusta vailla.

Usein tällaista toimintaa puolustellaan väittämällä, että jos äärilaitojen äänet tukahdutetaan, ne häipyvät omille pimeille foorumeilleen. En tiedä, miksi se olisi pahasta. Samalla logiikalla vaadittiin aikoinaan, että Stalinia pitää hyssytellä, koska hänet voisi korvata joku vielä vaarallisempi.

Mutta jos ääriajattelulle annetaan tilaa tasavertaisuuden nimissä, se samalla normalistetaan. Kun mahdollistajat päästävät hörhöt ääneen viitsimättä kyseenalaistaa heitä, kohennetaan samalla liekkejä, jotka pahimmillaan polttavat yhteiskunnan.

Kun esimerkiksi [suomalainen poliitikko julistaa, että presidentti Joe Biden on kommunisti, \(siirryt toiseen palveluun\)](#) kyse ei ole mielipiteestä vaan todellisuuden hämärtymisestä. Biden ei ole kommunisti millään määritelmällä. Mutta jos tällaiset möläytykset omaksutaan osaksi mielipiteiden normaalijakautunutta spektriä, kuka tietää mitä seuraavaksi?

Sensuuria ei tietenkään tule hyväksyä. Kaikkien kukkien pitää antaa kukkia, mutta samalla on tehtävä selväksi, että kukkiakin on monenlaisia: on upeita ja hyödyllisiä mutta myös rikkaruohoja. Mahdollistajien on kannettava oma vastuunsa siitä, kummat päästetään rehoittamaan.

Kari Enqvist

Kirjoittaja on kosmologian emeritusprofessori Helsingin yliopistossa ja tietokirjailija. Hän on kiinnostunut ihmisen paikasta maailmankaikkeudesta ja kaikesta siitä, mikä on liikuttavaa tai ihmeellistä.

8B (Linkki alkuperäiseen YLE -artikkeliin: <https://yle.fi/uutiset/3-11782511>)

Tuija Siltamäen kolumni: Pyydän, lakataan lassyttämästä sananvapaudesta ja aletaan vaahdota mediakritiikistä

Sananvapauden mallimaassa laatua vahvistetaan poistamalla työntekijät, kirjoittaa Tuija Siltamäki.

[journalismi](#)

16.2. 06:45Päivitetty 16.2. 12:46

Antti Haanpää / Yle

Suomalaisessa journalismissa on jokunen hauska erityispiirre. Yksi niistä on moraalinen omahyväisyys. Sananvapauden mallimaa, sanotaan.

Sananvapauden mallimaassa on viime vuosina irtisanottu hirvittävä määrä journalisteja, lobattu sananvapautta rajoittavaa lakia ja harjoitettu mielikuvituksellisen henkilöstövihamielistä henkilöstöpolitiikkaa.

Myhäilyn lakipiste saavutettiin ehkä jo kesällä 2018, kun Helsingin kaduilla hehkuivat Helsingin Sanomien *Welcome to the land of free press* -kyltit. Ne palkittiin myöhemmin vuoden journalistisena tekona, mikä oli sinänsä hauskaa, että [ne olivat mainoksia \(siirryt toiseen palveluun\)](#).

Viihdyttävää viestintäteon makua on myös Julkisen sanan neuvoston Vastuullista journalismia -merkissä. Se näyttää erityisen komealta esimerkiksi Verkko uutisten "ilmastohysteriaa" [käsittelyiden \(siirryt toiseen palveluun\) juttujen \(siirryt toiseen palveluun\)](#) vieressä. Yle puolestaan haluaa [parantaa "suomalaisten tapaa keskustella"](#).

Jos jotakin keskustelua pitäisi parantaa, niin alan sisäistä.

Sananvapauden mallimaassa on viime vuosina irtisanottu hirvittävä määrä journalisteja, lobattu sananvapautta rajoittavaa lakia ja harjoitettu mielikuvituksellisen henkilöstövihamielisiä henkilöstöpolitiikkaa. Ne ja muut alalla tapahtuneet muutokset vaikuttavat siihen, millaista alalla on olla töissä ja millaista tietoa yhteiskunnasta yleisö voi saada.

Mediakritiikki on keino nostaa näitä asioita yleisön tietoon. Se on kuitenkin nykyään vähissä, ellei [Ylen muutaman minuutin mittaista ohjelmaa](#) ja baarien nurkissa mutisevia toimittajia oteta lukuun. Koska baarista saa koronan ja krapulan, aion nyt purkaa ärsytystäni täällä.

Mitä vähemmän on lehtiä ja toimittajia, sitä vähemmän on moniäänisyyttä ja erilaisia näkökulmia.

Media-alalla on viime vuosina käyty niin monet YT-neuvottelut, ettei niitä ole mitään mieltä luetella. Sen sijaan huomionarvoista on se, mitä niiden konkreettiset seuraukset ovat.

Esimerkiksi viime viikolla A-lehdet lakkautti Suomen viimeisen nuortenlehden Demin, marraskuussa konsernista [irtisanottiin lähes 30 työntekijää \(siirryt toiseen palveluun\)](#) ja käytännössä lakkautettiin lehtikohtaiset toimitukset. Esimerkiksi *Imagessa* toimituspäällikön virka [ulkoistettiin toimituspäällikön virkavapaan ajaksi freelancerille ja supistettiin \(siirryt toiseen palveluun\)](#) puolipäiväiseksi. Lokakuussa kilpailevasta Otavamediasta [irtisanottiin niin ikään noin 30 henkilöä \(siirryt toiseen palveluun\)](#), muun muassa kaikki valokuvaajat.

Tammikuussa uudistumaan pääsi valtakunnallisia uutisia tekevä maakuntalehtien yhteistoimitus Lännen Media, jossa työskentelee nyt entisen noin kolmenkymmenen journalistin sijaan kuusi, [joista kolme on esihenkilöitä \(siirryt toiseen palveluun\)](#). Se oli odotettavissa, kun markkinoita hallitseva Sanoma osti Almalta maakunta- ja paikallislehtiä – samoin kuin se, että niissä alkoivat [tammikuun lopussa YT-neuvottelut \(siirryt toiseen palveluun\)](#).

Mutta osaavat pelin hengen nuoremmatkin.

Aalto-yliopiston ylioppilaskunta lakkautti viime syksynä kustannussyistä *Aino*-lehensä – [tilattuaan ensin yli 30 000 eurolla \(siirryt toiseen palveluun\)](#) selvityksiä ylioppilaskunnan tulevaisuudesta. Joensuussa ylioppilaskunta puolestaan lakkautti *Uljas*-lehensä vuonna 2018, koska [journalismin hinta oli "liian korkea"](#) – noin 6,5 euroa per ylioppilaskunnan jäsen per vuosi.

Mitä vähemmän on lehtiä ja toimittajia, sitä vähemmän on moniäänisyyttä ja erilaisia näkökulmia. Mitä useampaa lehteä yhä pienempi porukka väsää, sitä vähemmän on persoonallisia näkökulmia ja luovuutta.

Pakkoyrittäjä-freelancereiden taas ei kannata nähdä "sisältöjen" eteen yhtään enemmän vaivaa kuin on pakko, koska palkkio ei kuitenkaan kompensoi vaivannäköä.

Lopputuloksena syntyy huonoja juttuja. Ketään ei kiinnosta lukea huonoja juttuja, joten tilaajamäärät laskevat, talous menee kuralle ja taas on aika vahvistaa toimintaa leikkaamalla.

Henkilöstön vähentäminen on toiminnan kehittämistä, lehtien lakkauttaminen uudistamista.

Ehkä irvokkainta on kuitenkin se, että media uutisoi omista YT-neuvotteluistaan ja tekemisistään täysin eri kriteereillä kuin yhteiskunnan muista alueista. Henkilöstön vähentäminen on toiminnan kehittämistä, lehtien lakkauttaminen uudistamista.

Muutkin omia asioita koskevat "uutiset" löyhkäävät usein konserniviestinnältä. Helsingin Sanomien [uusi päätoimittaja tunnetaan \(siirryt toiseen palveluun\)](#) kovana juoksijana! Aamulehti tavoittaa Pirkanmaalla [enemmän kuin internet \(siirryt toiseen palveluun\)](#)!

Periaatteessa kriittiseen keskusteluun tietenkin kannustetaan, mutta käytännössä kiusallisia keskusteluja typeristä otsikointityyleistä, epäonnistuneista toimituksellisista valinnoista tai määräaikaaisista työsopimuksista ei usein haluta käydä.

Monet näistä ongelmista ovat niin isoja ja niin itse aiheutettuja, ettei niiden korjaamiseen missään tapauksessa riitä uusi Yle-laki, jota kaupallinen media on [hatarista perusteista huolimatta](#) reippaasti lobannut. On järkeilty, että Ylen tekstimuotoisten sisältöjen rajoittaminen tuo lisää lukijoita lamaanuneiksi leikatuille lehdille.

Ajatus on järjetön jo siksi, että osa Ylen tekstimuotoisista sisällöistä on sellaista kamaa, etteivät ne voi viedä lukijoita edes maitopurkeilta.

Ehkä surkeinta koko kuviossa on se, että [sananvapauden tukemiseen ja Yleisradion turvaamiseen sitoutunut \(siirryt toiseen palveluun\)](#) **Sanna Marinin** hallitus [aikoo silti rajoittaa sananvapautta](#) ja heikentää Yleä Medialiiton esityksen mukaan.

Se on tosin sikäli linjakasta, että hallituskumppani vihreät [lakkautti vuonna 2019 \(siirryt toiseen palveluun\)](#) journalistisen julkaisunsa Vihreän Langan.

Sekin tuli liian kalliiksi.

Tuija Siltamäki

Kirjoittaja on Ylioppilaslehden päätoimittaja, jota hävettää olla töissä näin typerällä alalla.

8C (Linkki alkuperäiseen YLE -artikkeliin: <https://yle.fi/uutiset/3-11737344>)

Rajkumar Sabanadesanin kolumni: Onko liberaalissa tarinassa kaikille tilaa?

Liberalismin myötä valkoinen mies sai väistyä vähemmistöjen ja naisoletettujen tieltä, kirjoittaa Rajkumar Sabanadesan.

[liberalismi](#)

19.1. 06:45Päivitetty 19.1. 07:13

Jani Aarnio

Me ihmiset olemme kautta historian rakastaneet Suuria Tarinoita. Haluamme uskoa johonkin suurempaan, olla osa jotakin menestyksestä ja arvokasta.

Yuval Noah Harari puhuu tarinoiden merkityksestä kirjassaan *21 oppituntia maailman tilasta*. Harari muistuttaa, että vielä 1930-luvulla meillä oli peräti kolme vaihtoehtoista tarinaa – kommunismi, fasismi tai liberalismi. Toisen maailmansodan nujerrettua fasismin ja kommunismin hiivuttua Neuvostoliiton romahduksen myötä merkityksettömyyteen, jäljellä oli enää liberalismi.

Brexit, Trumpin valtaannousu ja kansallismielisten puolueiden menestys Euroopassa osoittavat, ettei liberaali tarina puhuttele kaikkia.

Vuonna 1992 ilmestyi filosofi **Francis Fukuyaman** maailmanlaajuiseen suosioon noussut teos *Historian loppu ja viimeinen ihminen*. Kirjan johtoajatus oli, että ihmiskunnan suuret ideologiset taistelut päättyivät liberaalin demokratian voittoon.

Fukuyama ei ollut yksin ajatuksineen. Moni muistaa, miten itsevarmasti läntisen maailman johtajat esiintyivät tuolloin ennustaessaan liberaalin demokratian vääjäämätöntä voittokulkua Venäjällä, Kiinassa ja kaikkialla maailmassa.

Nyt tiedämme, että toisin kävi.

Kiina ja Venäjä ovat vähintään yhtä kaukana demokratiasta kuin 20 vuotta sitten. Myös monet muut tapahtumat, kuten Brexit, Trumpin valtaannousu ja kansallismielisten puolueiden menestys Euroopassa osoittavat, ettei liberaali tarina puhuttele kaikkia, eikä ole se lopullinen voittaja.

Liberalismi puhutteli ehkä aivan erityisesti heitä, joita vapaudet eivät vielä koskeneet – se antoi heille toivoa paremmasta.

Mitä tekemistä tällä kaikella on Capitol Hillin mellakoiden kanssa? Paljonkin. Vuonna 2021 meiltä puuttuvat suuret, yhdistävät tarinat. Tämän ymmärtäminen on aivan keskeistä, jos haluamme ymmärtää Trump-ilmiön syitä.

Yhdysvallat on liberaalin tarinan esikuva: koko valtio perustuu vapausaatteelle. Vuoden 1776 itsenäisyysjulistuksen teksti oli edistyksellisyydessään vallankumouksellinen. Se inspiroi myöhemmin monia muita liberaaleja vallankumouksia ja ihmisoikeusjulistuksia.

Juuri liberalismi on ollut taustalla jokaisessa kansalaisyhteiskuntaististelussa aina orjuuden lopettamisesta naisten äänioikeuteen, tai sukupuolivähemmistöjen oikeuksiin. Liberalismi puhutteli ehkä aivan erityisesti heitä, joita vapaudet eivät vielä koskeneet – se antoi heille toivoa paremmasta.

Liberalismin voittokulun myötä valkoinen mies sai väistyä vähemmistöjen, rodullistettujen ja naisolettettujen tieltä. Jäätyään liberaalin tarinan marginaaliin hän suorastaan janoi uusia tarinoita.

Trump tarjosi tarinan, jossa valkoinen mies on pääroolissa: voimaannuttavan tarinan suuresta ja mahtavasta Amerikasta, jonne Kiinaan kadonneet työpaikat tuodaan takaisin, ja joka suojautuu muurein ulkopuoliselta uhalta.

Tuleva presidentti **Joe Biden** piti vain muutama päivä Capitol Hillin mellakoiden jälkeen [puheen \(siirryt toiseen palveluun\)](#), jossa hän kertoi suunnitelmistaan tukea amerikkalaisia koronasta kärsineitä yrityksiä: “prioriteettimme on tukea mustien, latinoiden, aasialaisten ja Amerikan alkuperäisväestön, sekä naisten omistamia yrityksiä”. Valkoisia miehiä ei mainittu.

Perustelut aiemmin sorrettujen ihmisryhmien erityisestä huomioimisesta ovat tietysti hyvää tarkoittavat: halutaan korjata historian vääryyksiä. Tällainen retoriikka tuskin kuitenkaan toimii kansakuntaa yhdistävänä voimana – pikemminkin päinvastoin.

Suurten yhteisten tarinoiden puuttuessa jokainen etsii itselleen sopivan tarinan.

Identiteettipolitiikan kiihtyvä esiinmarssi viimeisen kahden vuosikymmenen aikana on tästä oiva esimerkki – samoin salaliittoteoriat, jotka antavat kannattajilleen voimakkaan merkityksen kokemuksen.

Me tarvitsemme tarinoita. Ne tuovat meille merkityksen kokemuksen ja toivoa paremmasta. Mutta me tarvitsemme yhteisiä tarinoita, innostavia visioita, joista jokainen voi inspiroitua.

Niin kauan kuin jotkut ihmisryhmät – olivat ne sitten historiassa sorrettuja tai ryhmänä etuoikeutettuja – jätetään tarinan ulkopuolelle, olemme tuhon tiellä.

Rajkumar Sabanadesan

Kirjoittaja on tamperelainen yrittäjä, muutosjohtamisen konsultti ja entinen turvapaikanhakija.

9. Pääministerin ja tasavallan presidentin roolit hallituksen muodostamisessa ja erossa

9A <https://yle.fi/uutiset/3-10679299> (HUOM! Myös artikkelin lopussa oleva ”Lue lisää” tekstin alla oleva 32s mittainen video on osa materiaalia!)